

ZARZĄDZENIE PREZESA NARODOWEGO BANKU POLSKIEGO

z dnia 11 sierpnia 1989 r.

w sprawie form i trybu przeprowadzania za pośrednictwem banków rozliczeń pieniężnych między osobami prawnymi oraz między tymi osobami i innymi podmiotami.

Na podstawie art. 16 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 31 stycznia 1989 r. — Prawo bankowe (Dz. U. Nr 4, poz. 21) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Za pośrednictwem banków są przeprowadzane rozliczenia pieniężne między osobami prawnymi oraz między tymi osobami i innymi podmiotami, jeżeli przynajmniej jedna ze stron rozliczenia (wierzyciel lub dłużnik) posiada rachunek bankowy.

2. Rozliczenia pieniężne w obrocie krajowym przeprowadza się w formie gotówkowej lub bezgotówkowej — w złotych.

3. Formę rozliczeń pieniężnych ustalają strony w drodze umowy.

§ 2. 1. Rozliczenia gotówkowe przeprowadza się w formie czeku gotówkowego lub w formie wpłaty gotówki na rachunek wierzyciela.

2. Czek gotówkowy wystawia się na okaziciela lub imiennie (na określonej osobę).

3. Jeżeli czek został wystawiony w formie imiennej, wystawca czeku obowiązany jest wpisać na przedniej stronie czeku imię i nazwisko osoby podejmującej gotówkę w banku, a na odwrotnej stronie czeku cechy jej dowodu tożsamości (seria, numer, miejsce wystawienia).

4. Bank stwierdza tożsamość osoby, która podejmuje gotówkę na podstawie czeku imiennego.

§ 3. 1. Rozliczenia bezgotówkowe przeprowadza się, z zastrzeżeniem § 12, w jednej z następujących form:

- 1) polecenie przelewu,
- 2) czek rozrachunkowy.

2. Zobowiązania pieniężne mogą być regulowane w drodze otwarcia akredytywy, rozliczeń planowych i okresowych rozliczeń saldami.

§ 4. 1. Dokumenty stosowane przy przeprowadzaniu rozliczeń wystawia się na kwoty zaokrąglone do pełnych złotych.

2. Zaokrąglenie do pełnych złotych następuje w ten sposób, że końcówki w kwotach nie przekraczających 49 groszy pomija się, a końcówki przekraczające tę kwotę zaokrągla się w górę do 1 złotego.

§ 5. 1. Polecenie przelewu stanowi udzieloną bankowi dyspozycję dłużnika obciążenia jego rachunku określoną kwotą i uznania tą kwotą rachunku wierzyciela.

2. Bank obciąża rachunek dłużnika najpóźniej w następnym dniu roboczym po przyjęciu polecenia przelewu oraz niezwłocznie uznaje rachunek wierzyciela.

3. Jeżeli umowa z bankiem nie stanowi inaczej, bank odmawia przyjęcia polecenia przelewu nie znajdującego pokrycia w środkach na rachunku dłużnika.

§ 6. 1. Czek rozrachunkowy stanowi dyspozycję wystawcy czeku (dłużnika) udzieloną bankowi do obciążenia jego rachunku kwotą, na którą czek został wystawiony, oraz uznania tą kwotą rachunku odbiorcy czeku (wierzyciela).

2. Na wniosek wystawcy czeku bank może potwierdzić czek rozrachunkowy rezerwując jednocześnie na jego rachunku odpowiednią kwotę na pokrycie czeku. Bank może potwierdzić również czek niezupełny.

3. Bank może gwarantować — w umowie zawartej z posiadaczem rachunku — pokrycie czeku rozrachunkowego, bez względu na stan środków na jego rachunku. Od kredytu wykorzystanego na zrealizowanie czeku wystawionego bez pokrycia bank pobiera od wystawcy czeku odsetki w wysokości ustalonej w umowie.

4. Na dowód zawarcia umowy, o której mowa w ust. 3, bank wydaje posiadaczowi rachunku książeczkę z blankietami czeków rozrachunkowych, opatrzonymi klauzulą „gwarancja zapłaty”.

5. Czek rozrachunkowy spełniający warunki określone w ust. 2 i 4 jest przyjmowany do zapłaty przez bank, w którym odbiorca czeku posiada rachunek, w celu uznania tego rachunku i obciążenia rachunku wystawcy czeku.

6. Termin przedstawienia do realizacji czeku rozrachunkowego wynosi 10 dni od daty wystawienia czeku.

7. Bank może odmówić przyjęcia do realizacji czeku rozrachunkowego bez gwarancji zapłaty i czeku bez potwierdzenia.

§ 7. 1. Przepisy § 6, z wyjątkiem ust. 4, stosuje się, odpowiednio do rozliczeń przeprowadzanych za pomocą czeków z rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych.

2. Bank prowadzący rachunek oszczędnościowo-rozliczeniowy gwarantuje pokrycie czeku, o którym mowa w ust. 1, bez względu na stan środków na tym rachunku, jeżeli czek opatrzony jest klauzulą „do rozrachunku”.

§ 8. 1. Akredytywa jest formą zabezpieczenia terminowości zapłaty za wykonane przez wierzyciela świadczenia rzeczowe.

2. Bank pokrywa należność ze środków dłużnika z zachowaniem warunków przez niego ustalonych.

3. Termin ważności akredytywy liczy się od daty jej otwarcia i wynosi 30 dni. W uzasadnionych wypadkach bank na wniosek dłużnika może termin ten przedłużyć.

§ 9. 1. Zobowiązania wynikające z rozliczeń planowych są regulowane poleceniami przelewu.

2. Wyrównanie rozliczeń, o których mowa w ust. 1, następuje w terminach ustalonych przez strony w umowach.

§ 10. W razie stosowania okresowego rozliczenia saldami, rozliczenie salda następuje poleceniem przelewu w terminach ustalonych przez strony w umowie.

§ 11. Przy realizacji tytułów wykonawczych oraz dokumentów mających moc takich tytułów stosuje się przepisy o egzekucji z rachunku bankowego.

§ 12. 1. W okresie przejściowym, tj. do dnia 31 grudnia 1989 r., rozliczenia bezgotówkowe mogą być przeprowadzane w formie inkasa bankowego.

2. Rozliczenie w formie inkasa bankowego następuje na podstawie żądania zapłaty wystawionego przez wierzyciela i złożonego w banku prowadzącym rachunek wierzyciela (inkaso pośrednie) lub w banku prowadzącym rachunek dłużnika (inkaso bezpośrednie). Za obsługę inkasa pośredniego i bezpośredniego bank pobiera opłaty w wysokościach ustalonych w odrębnych przepisach.

3. Żądanie zapłaty stanowi przekazaną bankowi dyspozycję wierzyciela obciążenia określoną kwotą rachunku dłużnika i uznania tą kwotą jego rachunku. Dolna granica dla jednego żądania zapłaty wynosi 300.000 zł.

4. Obciążenie rachunku dłużnika następuje po wyrażeniu przez niego akceptu na zapłatę. Akcept żądania zapłaty powinien być bezwarunkowy. Akcept może dotyczyć całości lub części kwoty objętej żądaniem zapłaty.

5. Dłużnik może upoważnić bank do pokrywania z jego rachunku określonych zobowiązań w terminie płatności, jeżeli przed upływem tego terminu nie złoży odmowy akceptu.

6. Akcept lub odmowa akceptu nie pozbawiają dłużnika i wierzyciela prawa do późniejszego wystąpienia z wzajemnymi roszczeniami.

7. Jeżeli dłużnik w ciągu miesiąca po terminie płatności nie wyrazi akceptu żądania zapłaty albo jeżeli zaakceptowane żądanie zapłaty nie zostanie, wskutek braku środków, pokryte w ciągu miesiąca po terminie płatności, bank zwraca wierzycielowi żądanie zapłaty.

§ 13. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Narodowego Banku Polskiego: Z. Pakuła